

Stem op VeleHanden

De website Velehanden.nl dingt mee naar de Geschiedenis Online Prijs. Hoewel VeleHanden in 2011 de Geschiedenis Online Prijs won, doet de website nogmaals mee. Waarom? VeleHanden is in een nieuw jasje gestoken en is sinds 2014 een gebruikersgroep rijker. Daarbij hebben we de magische mijlpaal van vijfduizend deelnemers bereikt. Middels deze nominatie willen wij onze dank uitspreken voor iedereen die een handje heeft meegeholpen.

[Stem](#) direct op VeleHanden!

Feestelijke bijeenkomst: *Amsterdamse monumenten*

Om iedere Amsterdamliefhebber in de gelegenheid te stellen kennis te maken met het project *Amsterdamse monumenten*, organiseren we op vrijdagmiddag 6 februari een feestelijke bijeenkomst in het Stadsarchief Amsterdam. Sprekers zijn o.a. Vincent van Rossem en Anna Enquist. De toegang is gratis toegang, maar aanmelden is verplicht, vanwege beperkte capaciteit:

velehanden@stadsarchief.amsterdam.nl

Programma

- 15:15 Inloop
- 15:30 Welkom, Karin Westerink, hoofd Monumenten en Archeologie
- 15:35 *Amsterdamse monumenten op VeleHanden*, Ellen Fleurbaay, waarnemend directeur Stadsarchief
- 15:45 *Het belang van beeld*, Nelleke van Zeeland, projectleider Stadsarchief
- 15:55 *De foto als historisch document*, Vincent van Rossem, architectuur-historicus Monumenten en Archeologie
- 16:10 *Het Amsterdam van de Stadsdichter*, Anna Enquist, Stadsdichter van Amsterdam
- 16:25 Borrel met gelegenheid tot uitproberen *Amsterdamse monumenten*

Locatie

Stadsarchief Amsterdam
Koningszaal (3^e etage)
Vijzelstraat 32
1017 HL Amsterdam

Aanmelden verplicht wegens maximale capaciteit van 120 man:

velehanden@stadsarchief.amsterdam.nl

Jullie verdiende loon!

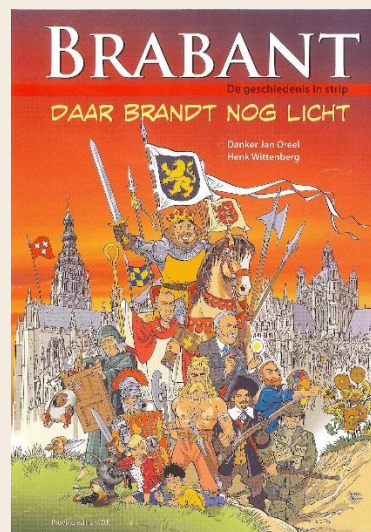

Foto: cover Brabant strip

Meer dan 300 mensen hebben zich de afgelopen drie maanden enthousiast voor het project 'Gezocht! Inkloppers van Brabantse gevangenisregisters 1821-1940' aangemeld en ongeveer de helft van hen heeft meer dan 10 scans ingevoerd. Enkele fanatiekelingen klopten er zelfs enkele duizenden in.

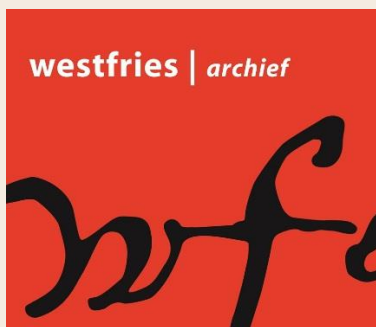
We zijn echt ontzettend blij met de enorme snelheid waarmee dit project is afgerond en de kwaliteit waarmee dit is gebeurd. Daarom hebben we voor de grootste boevenvangers een paar leuke cadeaus klaargezet. (lees verder op [VeleHanden](#))

- Meer dan 232.650 personen zijn ingevoerd

De afgelopen tijd is weer veel ingevoerd; ga zo door! Op dit moment is 50% van alles scans ingevoerd en gecontroleerd. Een bijzonder moment, het project is nu halverwege. We willen iedereen hartelijk bedanken voor het harde werken. Denk eraan: om snel resultaten van uw werk te zien, kunt u uw voorkeuren instellen op een plaatsnaam van een boek dat bijna klaar is. Op de berichtenpagina verschijnt regelmatig een bericht waarin staat welke boeken bijna klaar zijn.

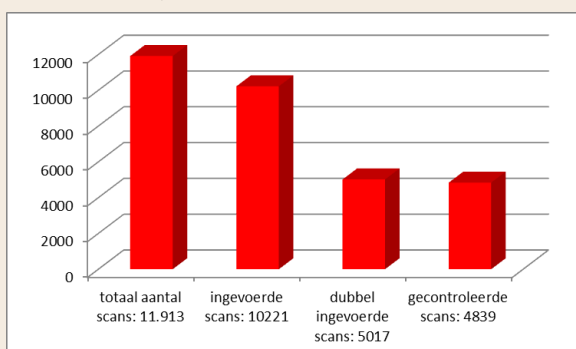
Mijlpaal: 1 miljoen personen online

Nieuwsbrief lidmaten, januari 2015

Bij deze wensen wij al onze vrijwilligers het allerbeste voor 2015. In dit nieuwe jaar hopen wij uiteraard flink verder te komen met het lidmatenproject.

Feiten en Cijfers

(stand van zaken op 16-01-2015)

- 278 deelnemers
- 78 boeken zijn afgerond en op internet geplaatst

Tijdens de inloopochtend van 9 januari werd een bijzondere mijlpaal gevierd. Op de website zijn nu de gegevens van 1 miljoen historische personen te bekijken. Ooit begon een kleine groep vrijwilligers op initiatief van de Nederlandse Genealogische Vereniging (afdeling Oostelijk Westfriesland) met het invoeren van deze gegevens. Al jarenlang werkt de groep hard aan het indexeren van de boeken. En sinds oktober 2013 worden ook de gegevens uit de lidmatenboeken ingevoerd via Vele Handen. Op de website van het Westfries Archief kunt u de ingevoerde informatie bekijken en doorzoeken. De gegevens komen uit de Doop-, Trouw- en Begraafboeken. De lidmatenboeken vallen ook onder deze collectie. De ingevoerde informatie, zoals aantekeningen over geboorte, overlijden en trouwen, is doorzoekbaar op de website. En nu is dan de miljoenste persoon digitaal zichtbaar op de website. Bent u ook zo benieuwd? Ga dan op zoek in onze [database](#).

Op 9 januari tijdens de inloopochtend werd deze mijlpaal gevierd met een lekkere koek bij de thee. En tijdens de volgende inloopochtend trakteren we weer om de mijlpaal van 50% ingevoerde scans te vieren. U bent op vrijdag 13 februari van 09:00 tot 13:00 van harte welkom bij het Westfries Archief. Naast de

traktatie kunt u tijdens de inloopochtend andere Vele Handen vrijwilligers ontmoeten en met elkaar en met de projectleiders overleggen en vragen stellen over het project. Een routebeschrijving naar het Westfries Archief vindt u [hier](#).

Patroniemen en achternamen

Het onderscheid tussen een patroniem (vadersnaam) en een achternaam is, vooral voor beginnende invoerders, soms moeilijk te maken. Want wanneer is een naam een achternaam of een patroniem? In 1811 werd de Burgerlijke Stand ingevoerd. Vanaf dat moment had iedereen een achternaam. Bij de geboorte kreeg het kind de achternaam van de vader. Voor 1811 was dit niet wettelijk vastgelegd. Mensen konden zelf kiezen. Wat vaak voorkwam, is dat mensen een patroniem hadden. Patroniemen verwijzen altijd naar een voornaam. Jan kreeg een zoon: Piet. Piet ging daarom door het leven als Piet Jansen. Jansen betekende dus zoon van Jan. Vóór 1811 stond de spelling van namen nog niet vast. Het patroniem van Piet kan dus in verschillende bronnen op verschillende manieren werd gespeld. Bijvoorbeeld als: Janssen, Jans of Janszoon. Maar let op: een patroniem verwijst niet altijd naar de voornaam van de vader, soms nam men het patroniem van een grootouder of een ander familielid aan.

Voor 1811 kwamen uiteraard ook achternamen voor. Maar het kwam voor dat een zoon of dochter niet de achternaam van de vader droeg. Zij konden bijvoorbeeld alleen een patroniem hebben, soms werd de achternaam van de moeder gebruikt. Wat ook voorkwam, is dat mensen onder verschillende namen bekend stonden. Bijvoorbeeld met een beroepsaanduiding of een bijnaam (denk maar aan Bakker, Slager, De Grote etc.). Om het nog verwarrender te maken: het gebeurde dat eenzelfde personen in verschillende

bronnen andere namen voerde. Dit kan genealogisch onderzoek een behoorlijke uitdaging maken.

In 1811 lieten veel mensen de naam waaronder ze bekendstonden, vastleggen als achternaam. Vaak was dit een patroniem, een beroepsnaam of een bijnaam die men al gewoon was te gebruiken. Het patroniem bleef nog enige tijd populair, ook na 1811 bleven mensen deze naam gebruiken naast de achternaam.

Gebruik onderstaand schema bij het invoeren van patroniemen en achternamen voor ons project:

Voor 1811:

Jan Pietersen → Vul het veld voornaam en patroniem in

Jan Bakker → Vul het veld voornaam en achternaam in

Jan Pietersen Bakker → Vul het veld voornaam, patroniem en achternaam in

Na 1811 wordt het veld achternaam altijd ingevuld:

Jan Pietersen → Vul het veld voornaam en achternaam in

Jan Bakker → Vul het veld voornaam en achternaam in

Jan Pietersen Bakker → Vul het veld voornaam, patroniem en achternaam in

Weetjes uit de Lidmatenboeken

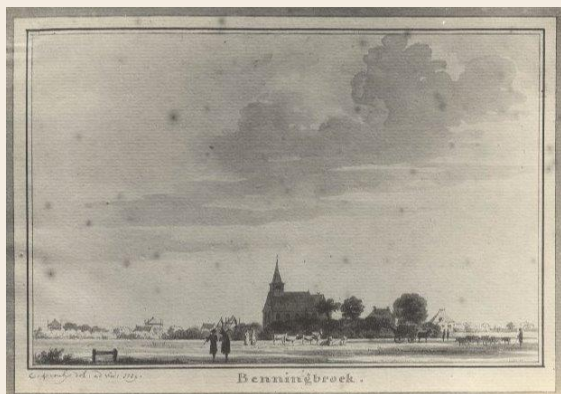
Tijdens het invoeren kunt u iets bijzonders aantreffen. Een grappig verhaal, een opmerkelijke gebeurtenis of iets ontroerends. Laat het ons weten! Stuur een mailtje naar vrijwilligers@westfriesarchief.nl of zet uw vondst in het veld 'opmerkelijk' tijdens het invoeren. En wie weet komt u uw vondst volgende keer tegen in de nieuwsbrief.

Vreemde namen

Iedere scan wordt twee maal ingevoerd door verschillende invoerders. Daarna gaat de controleur eventuele verschillen

nakijken. Tijdens het controleren komen de controleurs leesproblemen tegen. Een goed voorbeeld is de verwarring over een de lange achternaam van Jan Iman Hendrik van Wickevoort Crommelin. In juni 1799 werd hij ingeschreven in het lidmatenboek van Hoorn (DTB Hoorn 19). Beiden invoerders twijfelden over de juiste spelwijze. Staat er nu een k of een h in Wickevoort? En hoort Crommelin eigenlijk wel bij de achternaam? En Iman is wel een vreemde naam... Doordat de beide invoerders iets anders hadden ingevoerd, moest de contoleur de knoop doorhakken. Uiteraard kijk de controleur dan eerst goed naar de scan. Maar ook door een naam in Google in te voeren, kom je soms iets verrassends tegen. Het blijkt dat Jan Iman Hendrik van Wickevoort Crommelin een grondbezitter en politicus was. Hij stamde uit een invloedrijke familie. Zelf was hij militiecommissaris in Hoorn; in 1819 werd hij verkozen tot lid van de Provinciale Staten van Holland. Verder was hij lid van de Tweede Kamer (1823-1840) en de Eerste Kamer (1840-1841). Wickevoort Crommelin kon worden ingevoerd onder achternaam, Jan Iman Hendrik werden geplaatst onder het veld voornaam.

Verzopen lidmaat

Op 28 april 1686 maakte de predikant van Benningbroek een aantekening in het boek waarin hij de notulen van de vergaderingen van de kerkenraad en lidmatenlijsten bijhield. Hij schreef dat het Avondmaal in 'rust en vrede' had plaatsgevonden. Maar de predikant

noteerde ook nog het volgende: 'Claas Jongertsz seijt nog in de brandewijn versopen'. Claas was niet echt verdronken in de brandewijn, hij was waarschijnlijk wel flink dronken geworden. Want bij het volgende Avondmaal, dat werd gehouden op 25 augustus 1686, staat: 'het Heilig Avondmaal wederom in vrede bedient bij allen, behalven Claas Jongertsz.'. Claas was vanwege zijn drankinname als straf uitgesloten van het Avondmaal. De bedoeling was uiteraard dat een lidmaat na een misstap en de daarbij behorende straf tot inkeer kwam. Dan kon hij of zij ook weer aansluiten bij het Avondmaal. Claas Jongertsz. helaas niet. Op 12 januari 1687 schreef de predikant dat er weer een Avondmaal was gehouden; Claas werd 'ernstig aangesproken maar de gewenste vrugt (tot ons leetwesen) niet gesien'. Claas was dus nog niet tot inkeer gekomen, tot teleurstelling van de predikant. Bijna opgelucht klinkt dan ook de aantekening die op 8 juni 1687 werd gemaakt, Claas was verhuisd naar Hoorn.

*Sanne Maasbach
Tamara Tesselaar-Groot
Frans Hoving*
